
Wczoraj i dziś

Gazetka klasowa IIIb

Szkoła Podstawowa nr 25, ul. Stanisławowska 38-44, Wrocław

Nr 2, jesień 2012

Redakcja:

Natasza Kucharska

Hania Majkut

Tomasz Miś

Zuzanna Mrówka

Nela Siedlecka

Ola Siwołowska

Wiktoria Skalska

Opieka:

Jolanta Kędzierska

W tym numerze:

Dla tych, którzy odeszli	1
Wszystkich Świętych	1
Święto Niepodległości	2
Trochę historii	2
Sylwetki patriotów	2
Jesień	3
Szynszyle	3
A to ciekawe...	4
Czy wiecie, że...	4
Rozrywka	5

Dla tych, którzy odeszli

Dla tych,
którzy odeszli
w nieznany świat,
płomień na wietrze
kołysz wiatr.
Dla nich tyle kwiatów
pod cmentarnym murem
i niebo jesienne
u góry

Dla nich
harcerskie warty
i chorągiewek gromada,
i dla nich ten dzień—
pierwszy dzień
listopada.

Danuta Gellner

Wszystkich Świętych

Wszystkich Świętych przypada na dzień 1 listopada, 2 listopada to Zaduszki. W te dwa dni wspominamy wszystkich naszych zmarłych.

W moim domu z samego rana w Święto Zmarłych idziemy całą rodziną na cmentarz. Modlimy się tam za naszych bliskich. Zapalamy znicze na ich grobach. Przysrajamy je kwiatami i

wieńcami. Na twarzach ludzi odwiedzających w tych dniach cmentarze widać powagę i skupienie. Są to bowiem dni pełne refleksji i zadumy. Wspominamy naszych bliskich, których już wśród nas nie ma. Ja w takich chwilach myślę, jak bardzo mi ich brakuje i chciałabym jeszcze raz ich zobaczyć.

Hanna Majkut

11 listopada — Święto Niepodległości

Polska

I cóż powiedzą tomy słowników,
Lekcje historii i geografii,
Gdy tylko o niej mówić potrafi
Krzak bzu kwitnący i śpiew słowików.

Choć jej granice znajdziesz na mapach,
Ale o treści, co je wypełnia,
Powie ci tylko księżyc pełnia
I mgła na łąką, i liści zapach.

Pytasz się, synu, gdzie jest i jaka?
W niewymierzonej krainie leży.
Jest w każdym wiernym sercu Polaka,
Co o nią walczył, cierpiał i wierzył.

W szumie gołębi na starym rynku,
W książce poety i na budowie,
W codziennej pracy, w życzliwym słowie,
Znajdziesz ją w każdym dobrym uczynku.

Antoni Słonimski

Trochę historii

11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości.

Niepodległość to niezależność państwa, zdolność do sprawowania przez to państwo samodzielnej władzy.

W latach 1772–1795 dokonano trzech zaborów Polski przez Rosję, Prusy i Austrię. W 1795 roku Polska przestała istnieć na mapie Europy. Nasi rodacy podejmowali próby odzyskania niepodległości. Organizowali spiski i powstania zbrojne przeciwko zaborcom.

W końcu w 1918 roku, po 123 latach niewoli Polska odzyskała niepodległość.

Zespół

Sylwetki wielkich patriotów

Tadeusz Kościuszko

Henryk Dąbrowski

Józef Piłsudski

Jesień

O tej porze roku wiele się dzieje w przyrodzie. Zmiany widać wszędzie.

Dni są coraz krótsze, a noce dłuższe. Słońce świeci rzadziej i daje mniej ciepła niż latem. Częściej pada deszcz. Rano na polach ścielą się mgły. Wkrótce pojawią się pierwsze przymrozki.

Drzewa i krzewy zmieniają barwy. Z zielonych stają się czerwono-żółto-brązowe. Dawno dojrzała już jarzębina, kasztany i żółędzie. W sadach zbiór późnych owoców w pełni. Spadają liście z drzew.

Ptaki, które zostają w kraju na zimę, takie jak np.: dzięcioły, sójki, sikory, sóweczki, podobnie jak ssaki, jesienią bardzo intensywnie szukają pożywienia.

One gromadzą w tym okresie zapasy tłuszczu, które wykorzystają podczas zimowych chłódów jako źródło energii. Jesienią większość ptaków,

które wiosną i latem możemy spotkać w naszych lasach i parkach odlatuje w cieplejsze rejony kuli ziemskiej (na południe Europy czy do Afryki). Przylatują natomiast ptaki, które zimują u nas np. jasiołuszki.

Jesienią widać ogromne zmiany w przyrodzie. Do pewnego momentu wiele się dzieje, a potem przychodzi inna równie ciekawa pora roku...

Tomasz Miś

Szynszyle — pochodzenie i życie w środowisku naturalnym

Szynszyle są obecnie dość popularnymi zwierzątkami domowym. Tej niezwyklej urody gryzonie od jakiegoś czasu zamieszkują w naszych mieszkaniach. Nie każdy zastanawia się, skąd one pochodzą i jak sobie radzą w warunkach natural-

nym.

Szynszyle to gryzonie wywodzące się z Ameryki Południowej. Zamieszkują one jałowe i suche tereny Andów na wysokości od ok. 3000 do 5000 m n.p.m., na terenie takich państw, jak Chile, Boliwia, Argentyna i Peru. Żyją w dużych stadach składających się z ok. stu osobników. Schronienie znajdują w szczelinach skalnych, grotach lub małych przedsiionkach tworzących się w usypiskach kamieni. Zwierzątka te są świetnie przystosowane do czasem trudnych warunków atmosferycznych występujących w ich środowi-

sku naturalnym. Aby przeżyć na suchych wysokogórskich obszarach, wykorzystują do zaspokojenia pragnienia nawet poranną rosę nagromadzoną na skałach. Ich gęste futerko ma nie tylko walory estetyczne, lecz stanowi ochronę przed zimnem albo przegrzaniem i uniemożliwia zagnieżdzenie się pasożytów. Ubarwienie jasnoszare upodabnia je do otoczenia i stanowi naturalną osłonę przed atakami drapieżników.

Dieta szynszyli, które są roślinożerne, jest ograniczona przez suchość i jałowość ich naturalnego środowiska, i składa się z różnego rodzaju traw, liści, kory, bulw, dostępnych owoców i korzeni.

Zwinność, ruchliwość i skoczność tych zwierząt wynikająca głównie z siły tylnych nóg pozwala im uchronić się przed atakami naturalnych wrogów, takich jak lisy, drapieżne ptaki czy węże.

Jednak nie drapieżniki okazały się ich największymi wrogami, lecz człowiek, który przyczynił się do całkowi-

tego niemal wyginięcia gatunku żyjącego na wolności. Na całym świecie zwierzątko to przeniosło się stopniowo z ferm do domów indywidualnych hodowców.

Charakterystyka szynszyli: Długość ciała 20-40 cm, długość ogona 7,5-20 cm, waga 0,5-1,0 kg. Srebrzyste, perłowszare futro (hodowane są też inne odmiany kolorystyczne

białe, beżowe i czarne) jest miękkie i gęste, a ogon pokryty długimi, sztywnymi włosami. Oczy oraz uszy duże.

Opracowanie: Tomasz Miś, źródło: Agnieszka Zas „Szynszyle”, Agencja Wydawnicza „Egros”.

A to ciekawe...

Mrówki – w mrowisku może znajdować się aż do 20 milionów mrówek! Mrowisko

zbudowane jest z wielu pokoi i galerii.

Żaby - mała żabka kokoi wytwarza

najniebezpieczniejszą truciznę na świecie. Jedna jej kropelka wystarczy, by zabić 100 000 osób.

Jeż - prymitywny jeż z Madagaskaru żył przed 150 milionami lat. Samica mogła urodzić naraz nawet do 32 młodych.

Wilki - Dlaczego wilk jest wiecznie głodny?

Wilk bardzo szybko trawi. Po go-

dzinie jego żołądek bywa znowu pusty i wilk jest gotowy do kolejnego posiłku.

Ola Siwołowska

Czy wiesz, że...

Aby chronić przed zaśmiecaniem środowisko, w którym żyjemy, najlepszym rozwiązaniem jest do-

kładna segregacja i ograniczanie ilości wytwarzanych śmieci.

Bardzo szkodliwe dla środowiska są nielegalne wysypiska odpadów oraz śmieci pozostawiane przez turystów np. w lasach.

W składzie porzucanych odpadów przez turystów najczęściej można znaleźć butelki PET, butelki szklane,

torbki i torby plastikowe, gazety, papier, chusteczki, odpadki organiczne, konstrukcje metalowe, sprzęt

elektroniczny, meble, opony samochodowe. Śmieci te mogą być

niebezpieczne dla środowiska, tym bardziej, iż

rozkład niektórych z nich trwa wiele lat:

- butelki szklane 1 000 000 lat,

- puszki aluminiowe od 80-100 lat do 200-400 lat,

- plastiki 100-1000 lat,

- torby plastikowe 10-20 lat,

- stosowane powszechnie woreczki

jednorazowe 250-300 lat,

- gumowa opona 50-80 lat,

- kawałek drewna 10-15 lat,

- papier pokryty plastikiem 5 lat.

Ponadto inne odpadki pozostawiane przez turystów:

- papierek po gumie do żucia

2-4 tygodni,

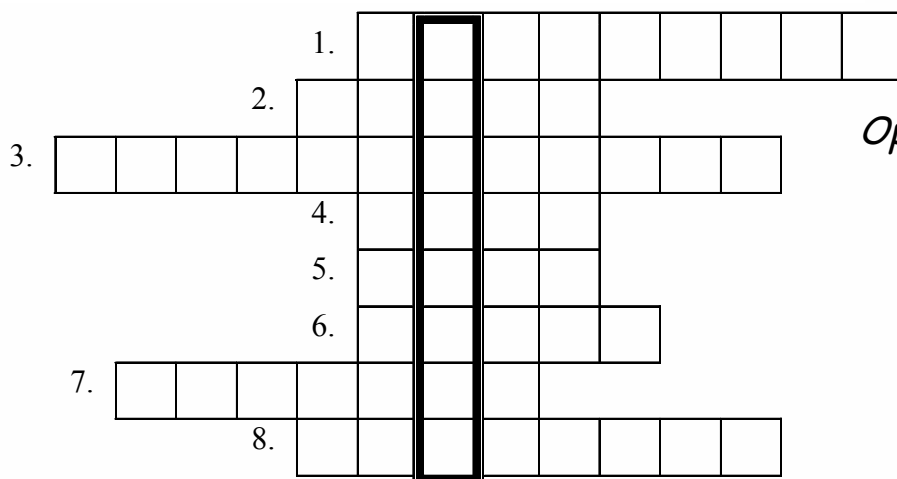
- ogryzek 5 tygodni,

- skórki pomarańczy i bananów 2-5 tygodni.

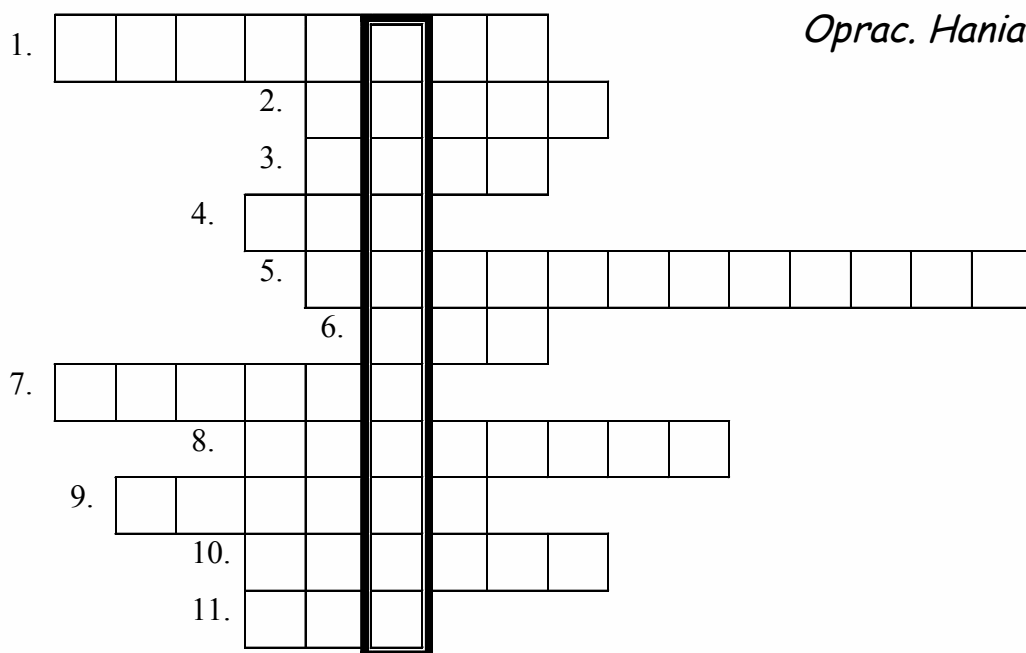
Tomasz Miś

Rozrywka

Oprac. Ola Siwołowska

1. Ponowne wykorzystywanie odpadów.
2. Z tego materiału zrobione są: słoiki, butelki itp.
3. Umieszczanie plastiku, szkła, papieru w odpowiednich pojemnikach.
4. Dostarczają go drzewa i rośliny, potrzebny do oddychania.
5. Niezbędna do życia.
6. Hodujemy w nim rośliny.
7. Do żółtego pojemnika wrzucamy...
8. Inaczej zanieczyszczenie lasów, oceanów itd.

Oprac. Hania Majkut

1. Rosną na dębie.
2. W nim taplają się świnki.
3. Ptak, który jest symbolem mądrości.
4. Nosił siedmiomilowe buty.
5. Na nim rosną kasztany.
6. Zwierzę, które ma igły.
7. Na jesień są kolorowe.
8. Jedna wiosny nie czyni.
9. Jak jest zimno, to zawiązuje się go na szyi.
10. Ma go na głowie, będąc na basenie.
11. Zwierzę, na którym możesz jeździć.